

In en door haar strijd heeft de arbeidersklasse zich een plaats in de nationale volksgemeenschap verworven, terwijl de uitbreiding van de politieke democratie de arbeiders tot volwaardige staatsburgers heeft gemaakt. Hoewel de socialistische voortbrengingswijze slechts op internationale grondslag volledig kan worden verwezenlijkt, acht de S.D.A.P. het haar taak om, voorzover dat binnen de nationale grenzen mogelijk is, het economische leven in socialistische richting te leiden.

Bewogen door haar verlangen naar internationale solidariteit keert de sociaal-democratie zich tegen de krachten, die oorlogsgevaar oproepen. Zij streeft naar een internationale rechtsorde, waarin voor iedere natie de onafhankelijkheid gewaarborgd moet zijn.

Ter vestiging van die rechtsorde en ter verwezenlijking van het democratische socialisme werkt de S.D.A.P. samen met de partijen en stroomingen in andere landen, die hetzelfde doel beoogen. Aldus is zij een deel van de internationale socialistische beweging, die een einde zal maken aan uitbuiting en onderdrukking en aan de menscheid zal brengen welvaart, vrijheid en vrede.

Strijdprogram 1925,

vastgesteld op het Congres van 14—15 Febr. 1925, te Amsterdam,

De paragraaf betreffende buitenlandsche politiek en defensie is vastgesteld op het Congres van 27, 28 Februari en 1 Maart 1937.

Buitenlandsche politiek en Defensie.

Krachtige medewerking tot versterking van de Volkenbond als orgaan der internationale rechtsorde. Nakoming der Volkenbondsverplichtingen ter verwezenlijking van de collectieve veiligheid. Onderwerping van geschillen met andere mogendheden aan rechtspraak of arbitrage. Openbaarheid van verdragen en overeenkomsten en verzekering van parlementaire contrôle op het buitenlandsche beleid. Bevordering van een rechtvaardige oplossing der internationale economische, koloniale en territoriale vraagstukken en van de herziening der vredesverdragen door minnelijk overleg.

Bevordering van de totstandkoming eener internationale ontwapenings-overeenkomst en van de schepping van een Volkenbondsmacht ter handhaving van de internationale rechtsorde. Zoolang deze doeleinden niet bereikt zijn: instandhouding van een Nederlandsche weermacht, geschikt voor de nakoming van Volkenbondsverplichtingen, waartoe behoort de verdediging van het Rijk en zijn overzeesche gebiedsdeelen met bijstand van anderen in het kader van collectieve veiligheid, alsmede voor die verdediging met bijstand van anderen zonder Volkenbondsverband. De instandhouding van deze weermacht zal niet mogen leiden tot mindere voorziening in de economische, sociale en cultureele belangen des volks.

Verzekering van de trouw van de weermacht aan de democratische staatsinstellingen. Verdere doorvoering van het dienstplichtstelsel tot be-

perking van het beroepspersoneel bij land- en zeemacht. Democratiseering van de weermacht. Verbod van particuliere wapenfabricage. Verruiming van de vrijstelling van dienstplicht wegens ernstige gewetensbezwaren.

Bedrijfspolitiek.

Socialisatie van bedrijven, die in algemeene behoeften voorzien en waar beheer of prijsvorming monopolistisch zijn of dreigen te worden.

Vereeniging van ondernemingen in nog weinig geconcentreerde bedrijfstakken tot bedrijfsorganisaties.

Wettelijke medezeggenschap der hoofd- en handarbeiders in het bedrijf.

Stichting van concurrerende prijsregelende overheidsbedrijven. Overheidssteun aan verbruikscoöperaties.

In voedings- en kledingbedrijven overheidsregeling betreffende productie, aanvoer, distributie en prijsvorming, ter voorbereiding der socialisatie.

Landbouw.

Geleidelijke socialisatie van den grond door het aan de gemeenschap houden van drooggelegde gronden en het onteigenen van gronden, waarvan de productie aanzienlijk kan worden verhoogd door ontwatering, beter beheer en ontginning, alsmede van de gronden, die als regel worden verpacht.

Geleidelijke socialisatie van de groot- en middenbedrijven; den pachter wordt bij goed beheer een ongestoord gebruiksrecht verzekerd.

Instelling van een afzonderlijk departement van landbouw.

Stichting van model-landbouwbedrijven.

Wettelijke pachtcommissies aan wier beslissing pachtvoortzetting, pacht-som en vergoeding voor den vertrekkenden pachter onderworpen zijn. Beter regeling van het recht op pachtvergoeding bij schade.

Instelling van wettelijke commissies met zeggenschap over de loonen der landarbeiders.

Verleening aan den landgebruiker van het volle jachtrecht, niet alleen op schadelijk gedierte, maar ook op wild.

Het verbeteren en algemeen maken van het landbouwonderwijs.

Bevordering van landbouw-coöperatie en verkeerswezen ten plattelande.

Staatsinrichting.

Uitvoering van de grondwettelijke bepalingen omtrent toekenning van verordenende bevoegdheid aan nieuwe bij de wet in te stellen organen.

Deelneming van leeken aan de rechtspraak over de toepassing der bedoelde verordeningen.

Vervanging der huidige sociale en economische staatscommissies en raden door een wettelijk ingestelden Centralen Economischen Raad. Af-schaffing der Eerste Kamer.